

UŽSAKOVAS

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

OBJEKTAS

**PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ, ANYKŠČIŲ MIESTO
ADMINISTRACINĖSE RIBOSE, APSAUGINIŲ JUOSTŲ IR ZONŲ NUSTATYMO
SPECIALUSIS PLANAS**

STADIJA

SPRENDINIAI

ŽYMUO

SI 011-022 SPL

DATA

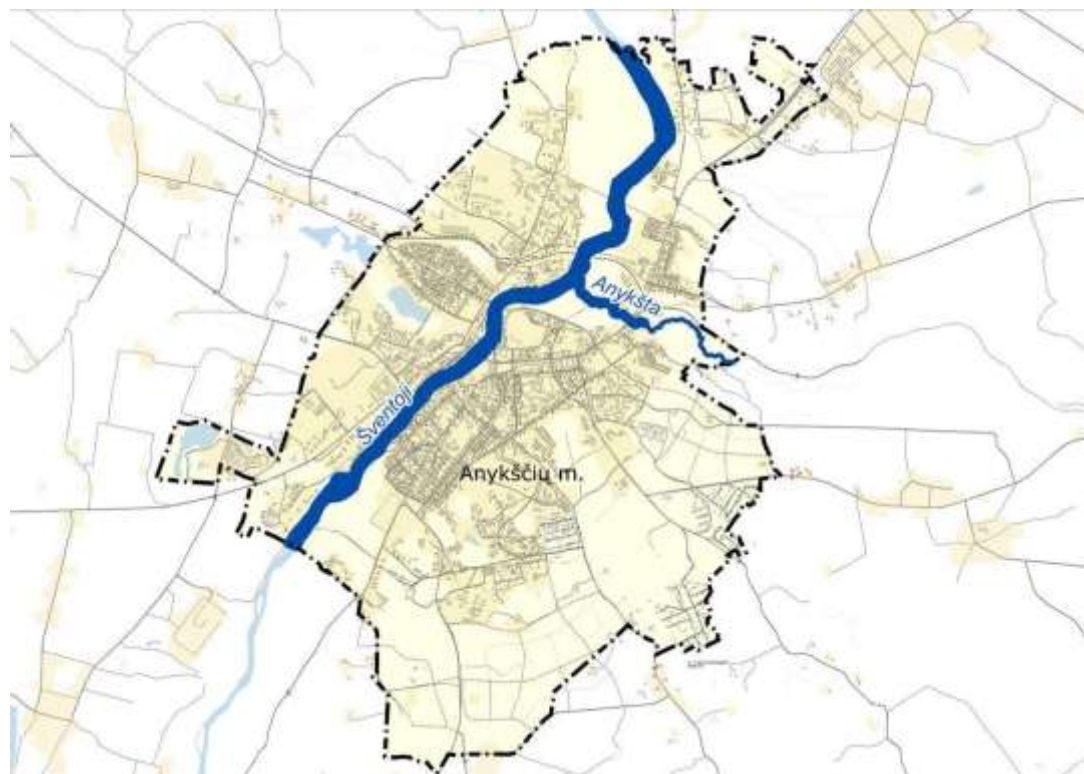
2012 m.

DIREKTORIUS

VIRGINIJUS PALUBINSKAS

PROJEKTO VADOVĖ

VITA SALAPĖTIENĖ, at. Nr. 23337

LR Aplinkos ministerijos atestatas Nr. 5825

UAB "Statybų inžinerija"
Girulių g. 14-18, LT-12112 Vilnius
Įmonės kodas 301532436
PVM mokėtojo kodas LT100003863816
AB bankas "Swedbank"
A/s LT90 7300 0101 0569 2352

Rengėjų sąrašas:

Atliktos funkcijos projekte	Vardas, pavardė
Projekto vadovė	Vita Salapėtienė (At. Nr. 23337)
Inžinierė	Audronė Miniotaitė
GIS inžinierius	Vaidas Ulenskas

III. SPRENDINIAI

1. Veiklos reglamentavimas specialiuoju planu nustatytų paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės apsaugos juostų ribose

1.1. Veiklos apribojimai

„Paviršinių vandens telkinių, Anykščių miesto administracinėse ribose, apsauginių juostų ir zonų nustatymo specialiuoju planu“ nustatytos Šventosios ir Anykštos upių (Anykščių miesto ribose) pakrančių apsaugos juostos/apsaugos zonos pažymėtos specialiojo plano grafiniėje dalyje (sprendinių brėžiniuose).

Ūkinė ir ar kitokia veikla, kurią draudžiama ir/ar ribojama vykdyti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės apsaugos juostose, yra nustatyta*:

- LR Saugomų teritorijų įstatyme;
- Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose;
- Žemės įstatyme;
- taip pat galioja kituose teisės aktuose apibrėžti veiklos apribojimai (pvz. juostoms ir zonomis, patenkančioms į kultūros vertybių teritorijas bei apsaugos zonas taikomi Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių norminių teisės aktų, reikalavimai).

*Įsigaliojus teisės akto/ų pakeitimui veikla vykdoma pagal aktualią teisės akto redakciją.

Pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą:

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose (kurios miestų ir miestelių teritorijose prilyginamos pakrančių juostoms) draudžiama:

- lieti srutas arba skystą mėšlą neįterpiant į gruntą;
- įrengti kapines, sąvartynus;
- statyti pastatus potvynių užliejamose teritorijose (išskyrus jose esančias sodybas) bei vandens telkinių šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių;
- keisti esamą užstatymo liniją, rekonstruojant ar perstatant statinius esamose ir buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), išskyrus atvejus, numatytus teritorijų planavimo dokumentuose;
- statyti vagonėlius paežerėse, paupiuose, miškuose, kitose vietose.

Paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje draudžiama:

- tverti tvorą, išskyrus atvejus, kai aptverti numatyta normatyviniuose dokumentuose dėl eksploatavimo saugumo;
- naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- dirbti žemę, ardyti velėną, išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, arčiau kaip 2 metrai nuo kranto ganyti gyvulius;
- statyti autotransporto priemones arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto.

Pakrantės apsaugos juostoje leidžiama statyti tik hidrotechninius statinius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, tiltus, prieplaukas, rekreacinėse zonose – paplūdimių įrangą, jachtų ir valčių elingus, kitus rekreacinius įrenginius, draustiniuose – su draustinio steigimo tikslais susijusius statinius.

Esamose sodybose už pakrantės apsaugos juostos ribų, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose, gali būti statoma tik po vieną ne didesnio kaip 25 kvadratinį metrų bendrojo

ploto su priklausiniais ir ne aukštesnę kaip 4 metrų (aukštis skaičiuojamas nuo užstatomo sodybos ploto žemės paviršiaus vidurkio) asmeninio naudojimo pirtį be rūšio. Kitų statinių dydžiai nustatomi apsaugos reglamentuose.

Pakrantės apsaugos juostose rekomenduojamas krūmų ar kitų menkaverčių, savaime augančių augalų išvalymas.

Pagal Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas

Vandens telkinių apsaugos zonose (kurios miestų ir miestelių teritorijose prilyginamos pakrančių juostoms) draudžiama:

- įrengti galvijų vasaros aikšteles, neišsprendus klausimų, susijusių su nuotekų surinkimu ir nukenksminimu;
- lieti srutas arba skystą mėšlą:
 - neįterpiant jų į gruntą, arčiau nei per 100 metrų nuo kranto linijos, kai pakrantės nuolydis mažesnis kaip 5 laipsniai, ir arčiau nei per 200 metrų nuo kranto linijos, kai pakrantės nuolydis didesnis kaip 5 laipsniai;
 - įterpiant juos į gruntą, arčiau nei per 5 metrus nuo sureguliuotų upelių, melioracijos griovių ir kanalų, kai jų baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. kilometrų, ir arčiau nei per 10 metrų nuo vandens apsaugos juostos, kai vandens telkinių baseino plotas ne mažesnis kaip 10 kv. kilometrų;
- statyti pramonės įmones, cechus, nuodingųjų chemikalų, trąšų sandėlius bei aikšteles, pavojingų atliekų surinkimo punktus, naftos produktų sandėlius, degalines, mechanines remonto dirbtuves bei technikos aikšteles, taip pat kitus objektus, galinčius turėti neigiamos įtakos gamtinei aplinkai, nesuderinus šio klausimo su Aplinkos ministerija;
- steigti kapines;
- užkasti kritusius gyvulius bei šiukšles, įrengti sąvartynus;
- barstyti iš lėktuvų pesticidus ir mineralines trąšas;
- plynai kirsti medžius ir krūmus šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių, išskyrus piliakalnių šlaitus, tvarkomus pagal projektus;
- auginant žemės ūkio kultūras, hektarui sunaudoti daugiau kaip 80 kilogramų azoto ir 15 kilogramų fosforo veikliosios medžiagos, jeigu skaičiavimų nenustatytos kitos ekologiniu požiūriu pagrįstos normos;

Pakrantės apsaugos juostose draudžiama:

- statyti statinius (išskyrus hidrotechninius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, paplūdimių įrangą), tverti tvoras;
- tiesti kelius;
- naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- dirbti žemę, ardyti velėnas (išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, suderinus šį darbą su aplinkos apsaugos tarnybomis), ganyti gyvulius;
- įrengti poilsiavietes (išskyrus paplūdimius), statyti autotransporto priemones, kūrėti laužus;
- ne miškų ūkio paskirties žemėje kirsti saugotinus medžius ir krūmus;
- vykdyti pagrindinius plynus miško kirtimus, naikinti miško paklotę.

LR Žemės įstatyme nustatyta, kad žemės savininkų ir kitų naudotojų pareiga yra leisti kitiems asmenims prieiti prie paviršinio vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis, lankyti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus bei objektus ir bendro naudojimo rekreacinius objektus (teritorijas).

Planuojamoje teritorijoje galioja ir kiti apribojimai, susiję su teritorijoje esančiais gamtiniais ir antropogeniniais elementais (tame tarpe ir inžineriniais statiniais), tačiau specialiuoju planu nesprendžiami jų vystymo ar tvarkymo klausimai, nenumatomi reikalavimai ar reglamentai, specialiuoju planu nustatomos tik teisės aktais nustatyti apribojimų ribos.

Žemės sklypams specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868) 22 straipsnio ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 (Žin., 2002, Nr. 41-1539), nustatyta tvarka. Paviršinių vandens telkinių, Anykščių miesto administracinėse ribose, apsauginių juostų ir zonų nustatymo specialiuoju planu nustatyti apribojimai turi būti įregistruoti po šio plano patvirtinimo.

Vadovaujantis 2011 m. kovo 24 d. Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinta Paviršinių vandens telkinių, Anykščių miesto administracinėse ribose, apsauginių juostų ir zonų nustatymo specialiojo plano planavimo darbų programa (užduotimi), specialiojo plano rengėjai, parengę planavimo dokumentą, planavimo organizatoriui turės pateikti skaitmeninę laikmeną su skaitmeniniu specialiojo plano variantu mxd (shp) mdb arba CAD formatu, kuris patvirtinus specialųjį planą bus naudojamas nustatant tikslias paviršinių vandens telkinių apsauginių zonų/juostų koordinates bei plotus.

Pagal „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo“ nuostatas, Anykščių miesto teritorijoje prie visų paviršinių vandens telkinių – apsaugos zonų plotis lygus tokiems paviršiniams vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui.

Specialiojo plano sprendinių brėžiniuose pažymėti apsauginių zonų/juostų charakteringi taškai parinkti ties lūžių vietomis, sklypų kampais ir pan. Tikslios koordinatės turi būti nustatomos pagal skaitmeninį brėžinio variantą. Atsižvelgiant į tai, kad paviršiniai vandens telkiniai (šiuo atveju Anykščių mieste esančios Šventosios ir Anykštos upės), įtakojami gamtinių ir klimatinių reiškinių, gali būti paveikti erozijos ar kitų faktorių ir pakeisti savo formą ar tėkmę, rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus ar techninius projektus, esant poreikiui, šių telkinių apsauginės zonos/juostos gali būti tikslinamos.

Nustatant paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas/juostas buvo atsižvelgta į Anykščių miesto bendrojo plano, Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialiojo plano, teritorijoje galiojančių detaliųjų planų, Anykščių regioninio parko tvarkymo plano sprendinius. Taip pat atsižvelgta į vietovės reljefą (žr. priedą Nr. 1 „Paviršiaus izohipsių išdėstymo analizuojamoje teritorijoje schema“).

Anykštos upės daliai ties 56-68 ir 79-90 charakteringais taškais, pažymėtais plane, apsaugos zonos/juostos buvo nustatytos pagal parengtą „Aktyvaus turizmo pramogų parko Anykščiuose prie Kalitos kalno, Kalno g. Anykščių mieste, detaliųjį planą“, kuriuo numatytos rekreacinės teritorijos, suplanuota rekreacinė infrastruktūra, nustatyta vandens telkinio (Anykštos upės) apsaugos juosta. Likusiai daliai (pažymėtai plane 53-56, 68-79, 90-108 charakteringais taškais) apsaugos zonos/juostos nustatytos atsižvelgiant į esamiems sklypams įregistruotus apsaugos zonų/juostų apribojimus (plane pažymėtos atkarpos tarp 68-79 charakteringų taškų), esamai urbanizuotas teritorijas bei Anykščių miesto bendrojo plano, Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialiojo plano sprendinius, kurie prie Anykštos upės numato ekstensyvaus pritaikymo rekreacines teritorijas, atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijas, rekreacinio prioriteto zoną, vystomas rekreacijos infrastruktūros zonas urbanizuotoje teritorijoje, vystomas rekreacijos infrastruktūros zonas. Pagal Anykščių regioninio parko tvarkymo planą, beveik visa Anykštos upės pakrantės teritorija, esanti į rytus nuo krašto kelio Nr. 120 (J.Biliūno g.), patenka į urbanizuotos rekreacinės aplinkos rekreacinius sklypus.

Anykščių miesto šiaurinėje dalyje esančiame Lagedžių miške (žymėjimas plane 1-2 charakteringi taškai) Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialiojo plano sprendiniais numatyta vystoma rekreacijos infrastruktūros zona, kurioje numatyta pastatyti kempingą. Šis sprendinys

atitinka Anykščių miesto bendrojo plano sprendinius, kuriais šioje teritorijoje numatyta rekreacinių miškų teritorija. Pagal Anykščių rajono turizmo plėtros kompleksinę galimybių studiją, Lagedžių miške numatyta palanki galimybė pastatyti Laisvalaikio ir sveikatingumo centrą (kompleksą). Atsižvelgiant į visa tai, šioje teritorijoje numatyta 10 m Šventosios upės apsaugos zona/juosta. Kiek piečiau (žymėjimas plane 2-7 charakteringi taškai) apsaugos zona/juosta nustatyta atsižvelgiant į esamus pakrantės nuolydžius (iki 5 laipsnių) ir į tai, kad teritorijos nenumatoma urbanizuoti bei į tai, kad ji patenka į Anykščių regioninį parką.

Vakarinės Šventosios upės pakrantės dalyje (žymėjimas plane 7-31 ir 32-34 charakteringi taškai) apsaugos zonos/juostos nustatytos atsižvelgiant į esamai užstatytas, urbanizuotas teritorijas, inžinerinių ir susisiekimo komunikacijų išsidėstymą ir vietovėje aiškiai atsekamas ribas, esamų užstatytų sklypų ribas, Anykščių miesto bendrojo plano sprendinius (kuriais pakrantėje numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijos), Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialiojo plano sprendinius (kuriais pakrantėje numatyta renovuoti esamus dviračių-pėsčiųjų takus). Centrinėje miesto dalyje esančiai vakarinei Šventosios upės daliai (žymėjimas plane 31-32 charakteringi taškai) apsaugos zonos/juostos nenumatomos, nes jau šiuo metu pakrantė yra intensyviai urbanizuota, čia per upę pastatytas tiltas, įrengta užtvanka. Šiuo metu rengiamu detaliuoju planu šioje vietoje numatytos atskirųjų želdynų teritorijos. Anykščių miesto bendrojo planu šioje vietoje taip pat numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijos.

Beveik visai rytinei Šventosios upės pakrantei apsaugos zonų/juostų nenumatoma, nes šiuo metu ši pakrantės dalis yra užstatyta ir urbanizuota (įrengti esami paplūdimiai, stovyklavietės, pastatyta vasaros koncertų estrada, kempingas, įrengti esami dviračių-pėsčiųjų takai), Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialiojo plano sprendiniais čia numatyta įrengti prieplaukas, suplanuotos apgyvendinimo įstaigos, numatytos vystomos rekreacijos infrastruktūros zonos, rekonstruoti esamus dviračių-pėsčiųjų takus. Anykščių miesto bendrojo plano sprendiniais rytinėje Šventosios upės pakrantėje numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijos. Rytinės Šventosios upės pakrantės dalyje, esančioje Anykščių miesto šiaurėje (žymėjimas plane 51-52 charakteringi taškai), numatytos apsaugos zonos/juostos (10 m), nes čia nenumatyta naujai urbanizuoti teritorijų, nenumatyta esamų dviračių takų renovacija ar naujų plėtra, taip pat nenumatyta naujų rekreacinių objektų įrengimo. Dalis apsaugos zonos/juostos numatyta miesto užstatytoje dalyje, kurioje pagal Anykščių miesto bendrąjį planą numatyta atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorija (čia numatoma mažesnė apsaugos zona/juosta nei turėtų būti pagal pakrantės reljefo nuolydį). Likusioje pakrantės dalyje nustatomos apsaugos zonos/juostos (10 m) atsižvelgiant į pakrantės nuolydį (iki 5 laipsnių) ir į tai, kad teritorija patenka į Anykščių regioninį parką.

1.2. Vandens telkinių ekosistemų stabilumo, gamtinio kraštovaizdžio ir jo estetinių vertybių apsaugos ir palankių sąlygų rekreacijai vystyti užtikrinimas

Kad į vandens telkinius nepatektų pavojingų medžiagų, vandens telkinių krantai būtų apsaugoti nuo erozijos, būtų užtikrintas vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumas, saugomas vandens telkinių pakrančių gamtinis kraštovaizdis bei jo estetiškos vertybės, sudarytos palankios sąlygos rekreacijai, paviršiniams vandens telkiniams nustatomos apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos. Paviršinių vandens telkinių, Anykščių miesto administracinėse ribose, apsaugos juostų ir zonų nustatymo specialiuoju planu nustatomos Šventosios ir Anykštos upių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos Anykščių miesto administracinėse ribose.

Planuojamoje teritorijoje (nustatytose apsaugos zonose ir juostose) be LR Saugomų teritorijų įstatyme, specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose ir LR Žemės įstatyme numatytų reikalavimų, taip pat galioja ir kiti teisinių aktų reikalavimai, iš kurių pabrėžtini šie aplinkosauginiai reikalavimai bei nuostatos, sudarančios palankias sąlygas rekreacijos vystymui: Gamtinio karkaso nuostatuose, Vandens įstatyme ir Anykščių regioninio parko nuostatuose įrašyti reikalavimai bei nuostatos.

Teritorijose esančiuose gamtinio karkaso elementuose veikla gali būti vykdoma tik įvertinus poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Vandens įstatyme (Žin., 2003, Nr. 36-1544 su vėlesniais pakeitimais), vanduo gali būti naudojamas, jeigu:

- 1) naudojimas netrukdo pasiekti Vandens įstatymo pagrindu nustatytų vandensaugos tikslų;
- 2) yra numatytos priemonės, užtikrinančios, kad vanduo bus naudojamas racionaliai, vandens telkiniai bus tinkamai apsaugoti nuo užteršimo ir nebus pablogintos vandens ekosistemų gyvavimo sąlygos.

Paviršiniai vandens telkiniai rekreacijai ir sportui gali būti naudojami vadovaujantis Vandens įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Turizmo įstatymo bei Saugomų teritorijų įstatymo nustatytais reikalavimais. Maudyklų naudojimas ir maudyklų vandens kokybės rodikliai turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytą visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) reikalavimus.

Anykščių regioninio parko nuostatuose (patvirtintose LR Vyriausybės 1999 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1407) numatyta:

Anykščių regioninio parko paskirtis yra:

- Išsaugoti Šventosios slėnį su senvagėmis, eroziniais atkragiais ir raguvomis, Kurklių eroziniu cirku, Anykščių šilėlį su Šventosios salpinėmis pievomis ir Budragaidžio liūlinio tipo ežerėliu, Rubikių-Mūšėjaus ežeryną su salomis, Anykštos ir Virintos senslėnius, Storių takoskyrinį moreninį masyvą;
- Išsaugoti kultūros vertybes, iš jų Šeimyniškių, Liudiškių, Piliakalnio, Buivydu, Bijeikių piliakalnių, Burbiškių dvaro sodybą, Anykščių senamiestį;
- Išsaugoti gamtinės ekosistemos stabilumą, Bitos komponentus, savitą augaliją ir gyvūniją, natūralius žuvų migracijos kelius ir nerštavietes;
- Atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus;
- Vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosaugos, kultūros vertybių apsaugos ir kitose srityse;
- Vykdyti švietėjišką ir kultūrinę veiklą, propaguoti gamtos ir kultūros vertybes ir jų apsaugą.

Regioninio parko teritorijoje skatinama:

- Veikla, padedanti pagausinti arba išryškinti saugomus objektus bei atkurianti būdingus arba unikalios kraštovaizdžio elementus;
- Ekologinė, tausojanti žemdirbystė;
- Pažintinis turizmas nustatytais maršrutais arba įrengtais takais;
- Esamų sodybų pritaikymas (išsaugant jų tradicinę išvaizdą) turizmui ir lankytojų aptarnavimui.

Nustačius paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas ir juostas, bus sudarytos sąlygos prieiti prie paviršinio vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis, lankyti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus bei objektus ir bendro naudojimo rekreacinius objektus (teritorijas) ir taip bus pagerintos rekreacinių objektų pasiekiamumo sąlygos.

Papildomų priemonių, kurios padėtų sudaryti palankias sąlygas rekreacijos vystymui, paviršinių vandens telkinių, Anykščių miesto administracinėse ribose, apsauginių juostų ir zonų nustatymo specialiuoju planu nenumatoma. Veiklos apribojimai, kurie nustatomi specialiuoju planu, pateikiami III.1.1 skyriuje.

Projekto vadovė

Vita Salapėtienė

Inžinierė

Audronė Miniotaitė

IV. GRAFINĖ DALIS